

111065
12743/36468

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-1127 / 3107

28/6/2005

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

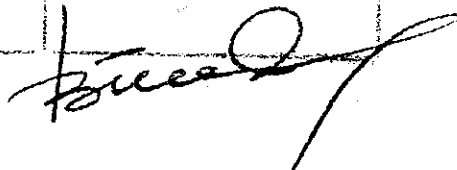
Dışişleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 20/06/2005 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Eki :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe

T.C. M. B. BAŞBAKANLIK	
Tali Kom.	- Sayılı T.C. Kanun Tasarısı Tabii Kay. Bilgi Verilmiştir
Esas Kom.	- Dışişleri
Tarih	2.7.2005 1/1065
K. Md.	Kanun

GEREKÇE

Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından, ihracatçı firmalarımızın yeni pazarlara açılmalarına yardımcı olmak amacıyla, 2003 yılı başından itibaren "Afrika Ülkeleri ile Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi Stratejisi" uygulamaya konmuştur.

Söz konusu strateji ile, küçük ve orta ölçekli işletmelerimizin bölge ülkelerine açılımlarının sağlanması, Türk sanayisi için hammadde ve yan mamullerin doğrudan ve uygun fiyatlarla Afrika ülkelerinden temin edilmesi, Türkiye'nin bazı sektörlerdeki rekabet gücünü artırmak amacıyla bazı yatırımlarının Afrika'ya kaydırılması, bölge ülkelere Türkiye'den teknoloji transferinin gerçekleştirilmesi ile müteahhitlik, müşavirlik ve mühendislik firmalarımızın Afrika ülkelerindeki pazar paylarının artırılması hedeflenmektedir.

Bu çerçevede, Afrika kıtasının en gelişmiş ülkesi olan Güney Afrika Cumhuriyeti (GAC), kişi başına düşen yüksek milli geliri, bankacılık sisteminin mevcudiyeti ve gelişmişliği, ülke dış ticaretinde ülke çeşitliliğini artırma niyeti ile halihazırda Türk firmaları tarafından bu ülkeye mal akışı gerçekleştirilmekle birlikte, mevcut mal akışının potansiyelin çok altında oluşu ve bölgesindeki diğer ülkelere girişte liman, bankacılık hizmetleri ve nakliye imkanları sağlaması nedeniyle ülkemiz ihracatı açısından potansiyel bir pazar ve Güney Afrika bölge ülkelerine giriş kapısı olarak değerlendirilmektedir.

2004 yılında, ülkemizden GAC'ye gerçekleştirilen ihracat, yaklaşık olarak 190 milyon ABD Doları, GAC'den ülkemize yapılan ithalat ise, 1 milyar ABD Doları olmuştur.

GAC'ye yapılan ihracata konu başlıca ürünler; kara ulaşım araçları, tekstil elyafı ve mamulleri, kağıt-karton ve elektrikli makine ve cihazları; GAC'den yapılan ithalata konu başlıca ürünler ise; altın, taşkömürü ve demir-çeliktir.

Yukarıdaki değerlendirmeler ışığında, Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın, 3-5 Mart 2005 tarihleri arasında anılan ülkeye gerçekleştirdiği resmi ziyaret sırasında, Türkiye-GAC Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması, Sayın Başbakanımız ile GAC Başkan Yardımcısı Jakop Zuma tarafından imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma ile esas olarak, iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla, her türlü önlemin alınması ve karşılıklı ticari münasebetlerin teşvik edilmesi kararlaştırılmıştır.

Ayrıca, anılan Anlaşmanın başarılı bir şekilde uygulanması için gerekli önlemleri almak ve yeni ticari ve ekonomik işbirliği alanlarını belirlemek üzere, yine bahse konu Anlaşma kapsamında bir Türkiye-Güney Afrika Karma Ekonomik Komisyonu kurulması öngörülmüştür.

T/904

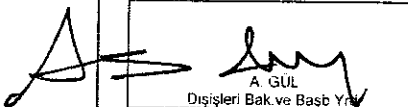
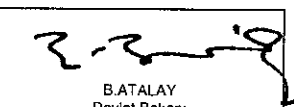
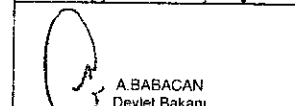
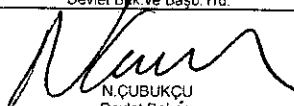
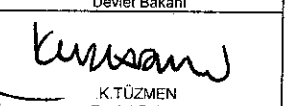
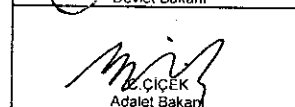
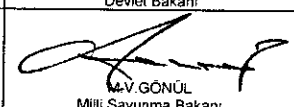
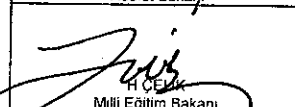
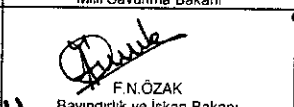
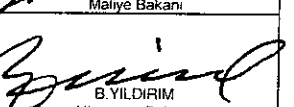
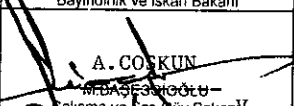
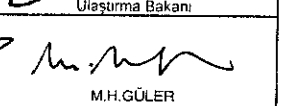
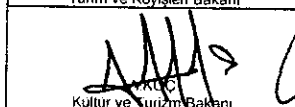
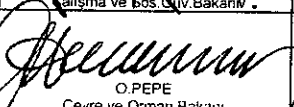
**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE GÜNEY AFRIKA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA TİCARET VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

Madde 1- 03/03/2005 tarihinde Pretorya'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 A. GUL Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.	 A. ŞENER Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M.A. ŞAHİN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 B.ATALAY Devlet Bakanı
 A. BABACAN Devlet Bakanı	 M. AYDIN Devlet Bakanı	 N. ÇUBUKÇU Devlet Bakanı	 K. TÖZMEN Devlet Bakanı
 M. ÇİÇEK Adalet Bakanı	 M.V. GÖNÜL Milli Savunma Bakanı	 A. AKSU İçişleri Bakanı	 K. UNAKITAN Maliye Bakanı
 H. ÇELİK Milli Eğitim Bakanı	 F.N. ÖZAK Bayındırlık ve İskan Bakanı	 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
 M. M. EKER Tarım ve Köylüleri Bakanı	 A. COŞKUN Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	 A. COŞKUN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M.H. GÜLER En. ve Tab. Kay. Bakanı
 M. ÇİÇEK Kültür ve Turizm Bakanı	 O. PEPE Çevre ve Orman Bakanı		

Dosya No.

101-1127

826

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE GÜNEY AFRIKA
CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA TİCARET VE EKONOMİK
İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI**

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (bundan sonra "Türkiye" olarak anılacaktır) ve Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümeti (bundan sonra "Güney Afrika" olarak anılacaktır) (çoğul olarak "Taraflar" ve tekil olarak "Taraf" şeklinde atıfta bulunulacaktır);

Ülkeleri arasındaki yeni dostluk bağlarını göz önünde bulundurarak;

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Anlaşması'nın ilkeleri uyarınca en çok kayırlan ülke (EÇKÜ) uygulamasına dayalı ortak çıkarlar temelinde, birbirlerinin gereksinimlerini karşılamak üzere gelişmekte olan kapasitelerini en üst düzeyde kullanarak ülkeleri arasındaki ticari ilişkilerin pekiştirilmesi, güçlendirilmesi ve çeşitlendirilmesine karar vererek;

Türkiye Cumhuriyeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti arasındaki ticaret akışının bilincinde olarak;

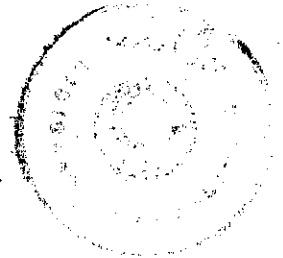
Türkiye ile Güney Afrika arasında arzu edilen daha dinamik ticaret ve ekonomik ilişkilerin ticari ve ekonomik faaliyetlerin tüm alanlarında daha yakın bir işbirliğini gerektirdiğini dikkate alarak;

Sözkonusu işbirliğinin, her iki ülkenin politikaları geliştikçe, tekamül ameline uyan bir şekilde gerçekleştirilmesi inancıyla;

İlişkilerini güçlendirmek ve uluslararası ticari işbirliğine ortaklaşa katkı sağlamayı ayrıca arzu ederek;

Aralarında ticari ve ekonomik işbirliğini öngören bir anlaşmaya girmeye karar vererek;

Aşağıdaki şekilde anlaşmışlardır:

MADDE 1
Genel Hüküm

Taraflar, ülkelerinde yürürlükte bulunan iç hukuklarına uyumlu ve taraf oldukları uluslararası antlaşmalar, konvansiyonlar ve anlaşmalar çerçevesindeki yükümlülüklerine maruz olarak ülkeleri arasındaki ticari ve ekonomik ilişkileri kolaylaştırmak ve geliştirmek amacıyla gerekli her türlü önlemi alacaklardır.

MADDE 2
En Çok Kayırılan Ülke (EÇKÜ) Muamelesi

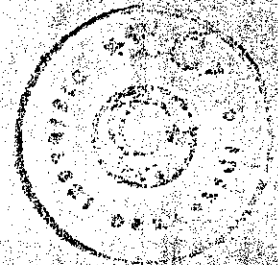
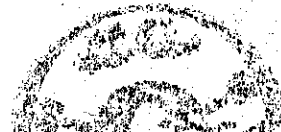
Taraflar, DTÖ Anlaşması ve eklerinde yer alan ilkelere uyumlu olarak birbirlerine EÇKÜ muamelesi uygulayacaklardır.

MADDE 3
EÇKÜ'den Muafiyet

Madde 2'nin hükümleri

- (a) Taraflardan birinin sınır geçişlerini kolaylaştırmak amacıyla komşu ülkelere sağlamış olduğu veya sağlayabileceği avantajların;
- (b) Taraflardan birinin çok taraflı bir tercihlili ticaret anlaşması uyarınca üçüncü bir ülkeye tanımış olduğu avantaj veya tercihlerin;
- (c) Taraflardan birinin, gelişmekte olan ülkelerin katılımına açık olan ve Taraflardan birinin üye olduğu veya olabileceği gelişmekte olan ülkeler arasında ticaret ve ekonomik işbirliğinin geliştirilmesini öngören herhangi bir düzenleme altında tanımış olduğu veya tanıyabileceği avantaj veya tercihlerin; veya
- (d) Taraflardan birinin bir Gümrük Birliği, Serbest Ticaret Alanı veya herhangi bir diğer bölgesel veya alt-bölgesel bütünleşme anlaşmasına katılımının sonucu veya Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi temelinde tanıdığı veya tanıyabileceği avantaj ve tercihlerin

hayata geçirilmesi veya devam ettirilmesi durumlarında geçerli değildir:

MADDE 4

Ticaret Fuarlarına Katılım

Taraflar, ilgili kurum ve kuruluşlarını sergi, fuar ve diğer tanıtım faaliyetlerine katılım amacıyla desteklemenin yanısıra, ticaret heyetleri ve iş temsilcilerinin karşılıklı ziyaretlerini teşvik edeceklerdir. Her bir Taraf kendi ülkesinde diğer tarafın milli sergiler düzenlemesini kolaylaştıracaktır.

MADDE 5

Ticari ve Ekonomik Faaliyetlerin Gerçekleştirilmesinin Teşviki

Her Taraf diğer tarafın gerçek ve tüzel kişilerinin, kendi topraklarında ticari ve ekonomik faaliyetler gerçekleştirmelerini, genel olarak kabul gören uluslararası ticaret uygulamalarına uyumlu olarak teşvik etmek için çaba gösterecektir.

MADDE 6

Mal İthalatı

Bir taraf, ülkesinde yürürlükte bulunan iç hukuk uyarınca, diğer tarafın ülkesinden,

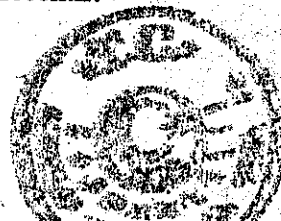
- (a) Fuar, sergi, gösteri, seminer, kongre veya konferans için diğer Tarafın ülkesine gönderilen ve satış amacı olmayan malların;
- (b) Onarımın ardından re-eksport edilmesi şartıyla, ihraç edildikten sonra onarım amacıyla geri gelen malların

ithalat resim, vergi ve harçlardan muaf olarak ithaline izin verecektir.

MADDE 7

Malların Transit Geçişinin Kolaylaştırılması

Bir taraf, ülkesinde yürürlükte bulunan iç hukuk uyarınca, diğer Taraf ülkesinin mallarının kendi topraklarından transit geçişine izin verecektir.

MADDE 8
Ödeme Düzenlemeleri

Bu Anlaşma çerçevesinde sonuçlandırılacak sözleşmelerden doğan mal ve hizmetlerin ödemesi, Tarafların kambiyo kanun ve düzenlemeleri uyarınca, konvertibil dövizler ile yapılacaktır.

MADDE 9
Koruma Önlemleri

Bu Anlaşmanın hükümleri, taraflardan herhangi birisinin DTÖ Anlaşmasının ve Eklerinin ilgili hükümlerine uygun olarak önlem alma ve uygulama hakkını, bu önlemlerin keyfi veya ayrımcı bir tavır ile uygulanmaması kaydıyla, kısıtlamamaktadır.

MADDE 10
Yetkili Makamlar

Taraflar, bu Anlaşmanın hükümlerini ve buna bağlı diğer hususları uygulamakla yükümlü makamların,

- (a) Türkiye tarafında, Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı; ve
- (b) Güney Afrika tarafında, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı

olmasını kararlaştırmışlardır.

MADDE 11
Karma Ekonomik Komisyonun (KEK) Kurulması

- (1) Taraflar, iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi ve kolaylaştırılması amacıyla bir Türkiye-Güney Afrika Karma Ekonomik Komisyonu kuracaklardır.
- (2) Karma Ekonomik Komisyon, bu Anlaşmanın başarılı bir şekilde uygulanması için gerekli önlemleri alacak ve yeni ticari ve ekonomik işbirliği alanları belirleyecektir.

(3) KEK, Türkiye Cumhuriyeti Dış Ticaret Müsteşarı ve Güney Afrika Cumhuriyeti Ticaret ve Sanayi Bakan Yardımcısı düzeyinde kurulacaktır.

(4) KEK, dönüşümlü olarak Türkiye Cumhuriyeti ve Güney Afrika Cumhuriyeti'nde, Taraflarca üzerinde mutabık kalınacak bir tarih ve yerde toplanacaktır.

MADDE 12

Ticari Bilgi Değişimi

Bu Anlaşmanın doğru bir şekilde uygulanmasını teminen Taraflar, mümkün olduğu ölçüde, ülkeleri arasındaki ticaretin ve ticari faaliyetlerin geliştirilmesine katkıda bulunacak her türlü yararlı bilgiyi Madde 11'de belirtilen makamlar aracılığıyla birbirlerine ileteceklerdir.

MADDE 13

Uyuşmazlıkların Halli

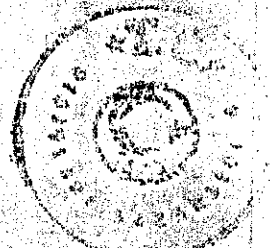
Taraflar arasında bu Anlaşmanın yorumu veya uygulamasına ilişkin olarak doğacak uyuşmazlıklar, hiçbir gayrimakul gecikme olmaksızın dostane istişareler ve müzakereler yoluyla çözümlenecektir.

MADDE 14

Anlaşmanın Tashihi ve Tadili

(1) Bu Anlaşma, Taraflardan birisinin, yazılı mutabakat yoluyla, diplomatik kanallar aracılığıyla gerçekleştireceği bir Nota Teatisi ile herhangi bir zamanda tashih veya tadil edilebilir.

(2) Anlaşmanın tadil edilmesinin bu Anlaşmanın hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmiş sözleşme ve anlaşmaların yerine getirilmesi üzerinde bir etkisi olmayacaktır.

MADDE 15

Anlaşmanın Yürürlüğe Girmesi ve Sona Ermesi

- (1) Bu Anlaşma Tarafların, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli anayasal yükümlülüklerin yerine getirildiğine dair diğer Tarafa diplomatik kanallar aracılığıyla yazılı olarak bildirimde bulunduğu tarihte yürürlüğe girer. Yürürlüğe girme tarihi son bildirimin yapıldığı tarihtir.
- (2) Anlaşma, başlangıçta beş yıllık bir süre için yürürlükte kalacak ve Taraflardan birinin Anlaşmanın sona ermesinden en az altı ay öncesinden, diplomatik kanallar aracılığıyla bu Anlaşmanın yürürlükten kaldırılması yönündeki niyetini yazılı olarak bildirmemesi halinde, Anlaşmanın yürürlük süresi otomatik olarak birer yıl uzatılacaktır.
- (3) 2. bent uyarınca bu Anlaşmanın yürürlükten kaldırılmasına bağlı olmaksızın, bu Anlaşmanın geçerlilik süresinde sonuçlandırılan ve sona ermesinden önce tamamlanmamış veya ödemesi yapılmamış işlemler, tamamlanıncaya veya ödeme gerçekleşinceye kadar, bu Anlaşmanın hükümlerine tabi olacaktır.

Hükümetleri tarafından tam yetki verilmiş aşağıda imzası bulunanlar, şahitler huzurunda, bu Anlaşmayı İngilizce dilinde iki nüsha olarak imzalamış ve mühürlemişlerdir.

Pretorya'da, 2005 yılının Mart ayının üçüncü gününde yapılmıştır.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

**GÜNEY AFRİKA CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

**RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN**

**JACOP ZUMA
BAŞKAN YARDIMCISI**

